annonse

Forsker om diplomatstriden: – En spektakulær situasjon

En polsk diplomat er utvist fra Norge. Polen svarer med samme mynt. Seniorforsker mener situasjonen kan trigge store diskusjoner om det norske barnevernet.

FOTO: Audun Braastad / NTB scanpix
Utenriksdepartementet i Norge.

Julie Moon Fjell
Lene Skogstrøm
Mathilde Waale

12. feb. 2019 13:14 14. feb. 2019 05:49

annonse

annonse

Kortet x
Gode tilbud med A-kortet!
Spar penger på kultur, reiser og matopplevelser hele året.
Se utvalget »

Mandag ble Polens konsul Slawomir Kowalski erklært uønsket som diplomat i Norge. Polen svarte med samme mynt og utviste en norsk konsul fra landet. Det er foreløpig uklart hvilken konsul det er snakk om.

Jakub Godzimirski, seniorforsker ved Norsk Utenrikspolitisk Institutt (NUPI), betegner den diplomatiske krisen mellom Norge og Polen som «spektakulær».

– Jeg har aldri hørt om noe lignende, sier han og legger til at situasjonen vil prege offentlig diskusjon i mange år fremover.

Den politiske krisen vekker for øvrig oppmerksomhet i internasjonal sammenheng.

Christopher Olssøn, NUPI
Seniorforsker ved Norsk Utenrikspolitisk Institutt, Jakub M. Godzimirski.

Fjerner personen, ikke problemet

Det er særlig Kowalskis oppførsel i forbindelse med barnevernssaker som har skapt problemer. Ifølge Utenriksdepartementet dreier det seg om voldelig og truende oppførsel som har hindret offentlige tjenestemenn i deres arbeid.

Flere klager på Kowalski er blitt sendt inn til UD i løpet av flere år. I ett tilfelle ble han bortvist fra Hamar sentrum av politiet fordi han skal ha opptrådt truende mot ansatte i barnevernet.

Kristin Enstad, konstituert kommunikasjonssjef i UD, forklarer at oppførselen hans «ikke forenelig med hans rolle og status som diplomat».

annonse

Godzimirski poengterer at Kowalski er sendt som diplomat til Norge for å ta seg av konsulære saker. Barnevernssaker inngår i dette.

– Men på generell basis er barnevernet omstridt. Mange mener at barnevernet utøver sin myndighet på en kontroversiell måte, sier han.

- **Bakgrunn: Derfor er det norske barnevernet uglesett i Polen**

På spørsmål om hvorvidt disse kontroversene har bidratt til spenningen mellom Kowalski og norske myndigheter, er Godzimirski klar i sin tale:

– Når han utvises, så forsvinner personen. Problemet forsvinner ikke.

Seniorforskeren mener saken om Kowalski kan trigge en utvidet diskusjon om det norske barnevernets arbeidsmetoder. På den måten blir saken relevant for alle utenlandske statsborgere bosatt i Norge.

Vil jobbe for å hente hjem polakker

Godzimirski ser for seg at den diplomatiske krisen kan føre til at polske statsborgere velger å forlate Norge.

– Politiske krefter i Polen vil bruke dette for å få hentet polakker hjem. Det har vært et ønske lenge.

Godzimirski har fulgt saken om Kowalski i flere uker, og han erkjenner at han er overrasket over sakens utfall.

– Jeg trodde at man skulle finne en mykere landing enn det som ble tilfellet, sier han.

Godzimirski synes den gjensidige utvisningen av konsuler er et trist kapittel i historien mellom Norge og Polen.

Han trekker frem et godt sikkerhetspolitisk- og økonomisk samarbeid. Mange polske statsborgere flytter til Norge, og vice versa.

«Et-øye-for-et-øye»

Da Kowalski mandag ble erklært uønsket, fikk diplomaten få dager på seg til å forlate Norge. Erklæringen knyttes til diplomatens oppførsel i møte med norske myndigheter.

Geir Ulfstein, professor i internasjonal rett ved Universitetet i Oslo, forklarer at Norge ikke trenger noen juridisk grunn til å erklære en diplomat uønsket i landet. Et lovbrudd er altså ingen forutsetning for en slik erklæring. Men det er uvanlig at land ikke følger anmodningen, slik Polen gjorde i dette tilfellet. Resultatet ble at UD erklærte Kowalski uønsket i Norge.

Kort tid etter erklæringen om den polske diplomaten, ble det klart at en norsk konsul bes sendt ut av Polen. Godzimirski er tydelig på at dette er snakk om «et-øye-for-et-øye».

– Dette er en sak som får mye oppmerksomhet i polske medier. Det er nok mange polakker som forventet at myndighetene skulle komme med et tilsvar til utvisningen av den polske diplomaten, sier han.

Den polske viseutenriksministeren støtter den polske konsulen som er erklært uønsket i Norge

Manglende klageinstans for foreldre i barnevernssaker

Menneskerettsjurist Gro Hillestad Thune er urolig for Norges håndtering av saken om Slawomir Kowalski. Hun forklarer at hun stadig vekk er i møte med foreldre som tar kontakt for å få hjelp, særlig i første fase av en barnevernssak.

– Barnevernet og myndighetene bør stille seg spørsmål om hvorfor fortvilte foreldre kontakter ambassadepersonell og en menneskerettsjurist som meg for å få hjelp, sier Hillestad Thune.

Juristen poengterer at det er en «alvorlig systemsvakhet» at det ikke finnes noen klageinstans foreldre kan henvende seg til før barnevernet har vedtatt og gjennomført en akuttplassering av barn. Hun beskriver at foreldre opplever at barnevernet misforstår, mistolker en situasjon og opptrer krenkende eller uforsvarlig.

– Det skjer uten at foreldrene har noen som kan hjelpe dem. Fylkesnemnda kommer først inn i bildet etter at barnet rent fysisk er flyttet med makt til et fremmed beredskapshjem, ofte på dramatisk måte med politi i uniform til stede, sier hun.

Hun betegner mangelen på en klageinstans som et alvorlig rettssikkerhetsproblem.

– Det er åpenbart at den polske konsul, og sikkert andre ambassader, har vært i nærkontakt med dette problemet. Om jeg var barneminister, ville jeg nok tenkt at de hadde viktig informasjon å formidle, sier hun.

Barnevernsdirektør: – Vi har fått mer «blålystenkning» i barnevernet

Hva er sannheten om det norske barnevernet? | Geir Kjell Andersland

Er kjent med situasjonen

Organisasjonen Caritas ved Den katolske kirke, som har flere polske medlemmer, har holdt kurs om norsk barnevern for medlemmer i organisasjonen.

Caritas' leder for innland, Alexander Golding, forklarer at de er kjent med situasjonen.

– Vi vet at mange polakker i Norge har funnet støtte i, og fått hjelp av, konsulen. Den polske ambassaden har bistått mange i disse spørsmålene. Det er heller ikke unaturlig for en ambassade å støtte sine borgere når de møter utfordringer med lokale myndigheter, sier Golding.

Fikk du med deg disse sakene fra verden?

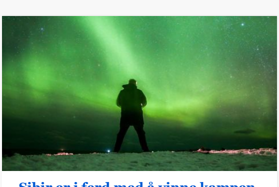

Sibir er i ferd med å vinne kampen om den magnetiske polen. Det kan gi et fantastisk skue i Sør-Norge.

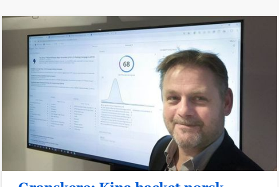

Granskere: Kina hacket norsk selskap

Da jernbanen søkte etter folk, meldte 19 millioner seg. Hemmelig rapport avslører dystre tall for statsministeren.

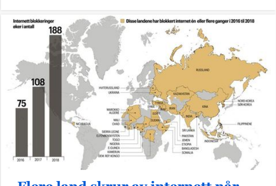

Flere land skrur av internett når misnøyen ulmer

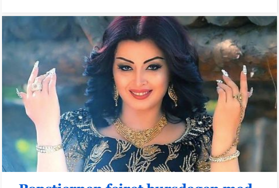

Popstjernen feiret bursdagen med venner. Det tok ikke diktatoren nådig opp.

USAs toppdommer anklages for abortsvik

BARNEVERN + NORGE + NUPI + POLEN +

annonse

LES OGSÅ

Sterke tall for disse tre kvinnene redder Raymond Johansens byråd

Trump vil erklære unntakstilstand for å få bygget muren mot Mexico

Det norske stortalentet skrek av fortvilelse etter målgang: – Jeg ble supersint

Først da den norske alpinisten så NRK-klippet av egen VM-bragd, kom den virkelige reaksjonen

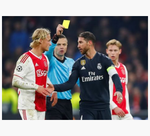

Ramos' forsnakkelse kan slå tilbake på ham selv

Så mye måtte Manchester United betale for å sparke Mourinho

TIL FORSIDEN TIL TOPPEN

TIPSTELEFON 02286
TIPS PÅ E-POST
VARSLERTJENESTEN SECUREDROP
DEBATTINNLEGG PÅ E-POST
SENTRALBORD 22 86 30 00
ANNONSER 2286 3010
KUNDESERVICE 2189 6040
VIS AKERSGATA 55 I KART

ADRESSE
Akersgata 55, 0180 OSLO

SJEFREDAKTØR OG ADMINISTRERENDE DIREKTØR
Espen Egil Hansen

POLITISK REDAKTØR
Trine Eilertsen

NYHETSREDAKTØR
Tone Tveøy Strøm-Gundersen

KULTURREDAKTØR
Sarah Sørheim

FEATUREREDAKTØR
Lillian Vambheim

UTVIKLINGSREDAKTØR
Eirik Hammersmark Winsnes

| PERSONVERNPOLICY OG COOKIES |

Alt innhold er opphavsrettslig beskyttet. © Aftenposten. ACAP-beskyttet. | Personvernpolicy og cookies. | Aftenposten arbeider etter Vær Varsom-plakatens regler for god presseskikk. Aftenposten har ikke ansvar for innhold på eksterne nettsider som det lenkes til.